

lutakonferencen. Men Medlemmerne hæfter ikke for Enkelthederne i det udarbejdede Forslag. Det er udarbejdet i et Udvalg af 28. August, og det følger Betænkningen som Bilag. Hvad Medlemmerne hæfter for, er kun Ideen, Princippet deri, saaledes som det gøres gældende øverst paa Side 4 i Betænkningen. Overfor Enkelthederne staaar baade Valutakonferencens Medlemmer og da endnu mere alle vi andre fuldkommen frit. Vi ønsker fra vor Side at medvirke til en hurtig Gennemførelse af dette Lovforslag, men vi maa forbeholde os vor Frihed til at se paa dets Enkeltheder og ogsaa til at stille Ændringsforslag, hvis vi anser det for nødvendigt.

Jeg anerkender de tre Ændringer, der er foretaget, men jeg maa beklage, at man ikke er gaaet videre. Det forekommer mig, at det er for lidt Indflydelse, Staten her faar, skønt den bringer et saa stort Offer. Den bliver lodtagen med $\frac{2}{5}$ af Fondens Midler. Det er et meget stort Offer, der her bringes fra Statens, det vil sige fra hele Samfundets Side, et meget betydeligt Offer til en Nationalbank, der har oktrojmæssig Forpligtelse til at klare sig selv uden Statens Hjælp, til en Nationalbank, der har tjent, man nævner en Sum af 100 Millioner, paa sit Seddelprivilegium under Krigen, som ganske vist har været med til at støtte Landmandsbanken og derved sat de fleste af disse Millioner over Styr — det kan vi andre jo ikke gøre ved —, men som dog ikke er værre stillet, end at den for nylig kunde uddele 10 pCt. i Dividende til sine Aktionærer. Nationalbankaktier er jo stadig et godt Papir, det har gennem et Aarhundrede været anset for at være Guld værd, hvad Bankens Sedler desværre ikke længere er. Man maa dog altsaa formode, at Nationalbanken sidder godt i det, det vilde jo ogsaa være frygteligt, hvis den ikke gjorde det.

Nu kommer den her og forlanger en saa uhyre stor Statshjælp i disse Tider, hvor der tales om, at vi skal bort fra Statshjælpen, at de arbejdsløse maa ikke faa Statshjælp eller kun saa lidt som muligt, helst slet ingenting. Vi skal, siges der i Agitationen rundt om paa alle Møder og i hele Regeringspressen, bort fra Statshjælpen, den er det forfærdeligste af alt, den svækker alt Initiativ, den undergraver al Energi og Selvstændighed. Det er jo den højtærede Landbrugsministers Evangelium: Kræfternes frie Spil. Hvad skal vi med Staten? den skulde helst sættes paa Pulterkammeret eller i Oldnordisk Museum som Fortidslevning; nej, Kræfternes frie Spil, de økonomiske Kræfters utøjlede Ødelæggelse af Samfundslivet! Her

forlanges fra Nationalbankens Side, skønt den ikke en Gang har gjort sig den Ulejlighed at begrænse sin Dividendeudbetaling eller for en Gangs Skyld standse den, saa havde den dog dér haft nogle Penge, en overordentlig stor Statshjælp. Til Gengæld mener vi, at Staten ogsaa bør have en betydelig Indflydelse, og større, end det her foreslaas, ogsaa efter den Ændring, Ministeren har faaet gennemført. Det var den uhyre Fejl, der skete ved Landmandsbankordningen, at Staten maatte bløde, men ikke fik den Indflydelse, der tilkom den.

Det er overhovedet Privatkapitalismens Karakteristik i de senere Aar, at det ikke længere er den gamle Liberalisme fra Liberalismens Guldalder, nej, det er Nyliberalismen, og den er af en helt anden Art, det er den Økonomi, den Politik, at saa længe det gaar godt, skovler Privatkapitalisterne sammen alt, hvad de kan, og naar det gaar daarligt, vælter de Ansvaret og Byrden over paa det offentlige. Det gør Industrien med de arbejdsløse, det gør Bankerne, de skovler sammen i de gode Tider og spiller Pengene bort eller bruger dem, eller hvad de nu gør ved dem, og naar det saa kniber, kommer de og siger: Kære Stat, nu maa du hjælpe os, for vi kan ikke længere. Nu kommer Nationalbanken, som skulde være Pillen i hele vort Lands Pengevæsen, en hundrede Aar gammel solid Pille, og siger: Jeg kan ikke klare mig, jeg maa have Hjælp, stor Hjælp, 50—60 Mill. Kr. af Staten gennem et nyt Laan i Udlandet. Jeg siger, at saa maa rigtignok ogsaa til Gengæld Staten have en væsentlig Indflydelse paa, hvorledes disse Penge anvendes, og hvorledes denne Fond bestyres. Det er ikke nok, at Statens 2 Repræsentanter i Bestyrelsen faar 3 Stemmer; det var ganske uanstændigt, Forslaget om, at de kun skulde have 2 Stemmer, men det er ikke nok, at de faar 3. Jeg antager, vi fra vor Side i det Udvalg, som formentlig kommer, vil stille Forslag om betydelig udvidet Indflydelse for Statens Repræsentanter. Jeg vilde dog mene, at man mindst maatte gaa op til, at Staten var saa stærkt repræsenteret i Bestyrelsen, at intet kunde gennemføres mod dens Villie.

Nu er det muligt, at med den Regering, vi har, og med de Repræsentanter, som den vil udnævne, spiller dette ingen større praktisk Rolle. Denne Regering er jo saa svag, at Bankerne derved bliver stærke. Bankerne er saamænd ellers svage nok baade paa den ene og paa den anden Maade overfor hele Samfundets økonomiske Misère, men paa eet Punkt, i eet Forhold er de